

stida (rudečica sramu) u obraze. Ali če zato i naša borba biti upovnjiva jer će nam cilj biti uzvišeniji: da roblje izbavimo iz kandža (krempljev) avstrijskih i popovskih i tu (to) će borbu smelo povesti nove generacije slovenačke i ona stara Srbija, koja dosada nijedno svoje naciolo pitanje nije ostavila (pustila) nerešeno, pa neće ostaviti ni ovo.

Beč bar (vsaj) u ovome (v tem) ima i suviše (še preveč) dobrog iskustva, da bi ma i (ako tudi samo) za trenutak mogao poverovati u solidnost svoje pobeđe (zmage).

Dragi rojaki! Bridke, ali resnične so te besede. Suženjske mentalitete pa nima samo naš narod po Koroškem, nego posebno tudi po Stajerskem. Našemu ljudstvu treba nujno preporoda iz robske mentalitete v svobodne, ponosne ljudi!

D. K.

† Norbert Povoden.

V soboto, 11. oktobra zjutraj je zatisnil oči Norbert Povoden, gvardijan tukajšnjega minoritskega samostana in župnik okoliške fare. V ponedeljek so ga ob obilem spremstvu duhovščine in ljudstva položili k večnemu počitku na pokopališču v Rogoznici.

Rodil se je rajnik pred 50 leti pod zelenim Pohorjem v Rušah. Nadarjenega dečka so dali v šole. Po končanih gimnazijskih naukah (l. 1893) je stopil v minoritski red, ki ima svoje vzgojevališče na Dunaju. Tam je dokončal l. 1899 bogoslovne nauke na univerzi. Prišel je nato kot duhovnik k Sv. Trojici v Haložah. Ondi je postal po smrti Soviča župni upravitelj in l. 1909 je prišel za gvardijana na ptujski samostan, kjer je kot tak sedaj umrl.

Povoden je bil mož bistrega in živahnega duha, ki se je hitro ustvaril pravo sodbo. Bil je odkrit značaj, ki se ni znal pretvarjati ali hliniti, pa tudi ne zahrbtno rovati proti komurkoli. Ta lastnost mu ni pridobila premnogo prijateljev, ali pridobila mu je spoštovanje pri vseh, ki so imeli z njim opraviti, ki so ž njim občevali in ga natančneje spoznali. V večje družbe ni rad zahajal, v javnosti ni nastopal. Pač pa je bil v krogu svojih prijateljev in tovarišev duhovit zabavnik. Njegovo duševno obzorje je bilo široko. Pridobil si ga je s čitanjem in studiranjem raznovrstnih knjig. V njegovi knjižnici, kakeršno si nabavi redko kdo, so bile knjige najraznovrstnejše vsebine. Poleg knjig, ki jih je rabil v svojem duhovskem poklicu, je imel važne knjige filozofske, gospodarske,

ta pa je pobral svoje mačke in vzel tisto uzdo in je šel na tisti travnik, potrese uzdo in pride tisti zlati konj in prinese prinčevsko obleko. On sleče navadno obleko in obleče prinčevsko ter zajaše zlatega konja proti grajščini. Kralj je bil razglasil, če pride zopet tisti princ, naj se rani, da ga bodo potlej poznali. Ko ga zagledajo, začeli so ga pozdravljati. Kraljičina je mislila: „Ko bi dobil tale, ki je tako zál, kakor solnce.“ Vsi so hoteli, naj bi prvi poskusil, pa ni hotel, rekel je: „Le drugi naj prej, ki so prej prišli, jaz sem najzadnji.“ Vsi so poskusili, pa nobeden ni mogel gori. Naposled pa on to poskusi, bil je pa tako ročno gori, kakor bi mignil, in v trenutku je bil zopet na tleh, kakor blisk. Nikdo ga ni mogel raniti. Kraljičina pa je bila močna žalostna, ko ni vedela, kje je bil. Ko pride na travnik, ročno sleče prinčevsko obleko in obleče navadno, konju sname uzdo, mačke pobere in gre naglo domov na peč z mačkami orat. Ko brata prideta domov, bila sta žalostna, on pa ju vpraša: „Kako je bilo, ali sta kaj dobila?“ Pa rečeta: „Takšen mladenič je prišel, čisto je bil zlat: Ta je dobil venec, pa nobeden ni vedel, kam je izginil.“ Brat jima reče: „Saj sem povedal, da sta neuma, ko hodita tja. Jaz pa doma za pečjo z mačkami orjem in mi je zmerom dobro.“

Nato je prstan, jabolko in venec pregledoval na peči.

zgodovinske, zemljepisne, umetniške in leposlovne vsebine. Ob kupih knjig si mislil, da si prišel v sobo duševnega delavca, v sobo učenjaka. V tej svoji delavnici je našel zadovoljščino svojega življenja, tu se je njegov duh odpočil vsakdanjih skrbi, ko se je mogel udati svetu duševnega delovanja.

Iz zakona o volitvah narodnih poslancev za ustavotvorno skupščino kraljevine SHS.

(Nadaljevanje in konec.)

Člen 61.

Nihče ne sme stopiti na volišče z orožjem ali pa z orodjem, porabnim za boj, razen v primeru, določenem v členu 58. tega zakona kadar predsednik volilnega odbora pozove oboroženo pomoč, da vzdržuje red na volišču.

Niti državni niti samoupravni uslužbenci, ki nosijo po službenih predpisih orožje, ne smejo priti na volišče z orožjem, da izvrše svojo volilno pravico.

Člen 62.

V sobo, kjer se glasuje, je volilce spuščati po vrsti, po enega ali več, nikakor pa ne več nego po pet naenkrat.

Člen 63.

Vsak volilec, ko stopi v glasovalno sobo, mora, preden glasuje, povedati glasno, da ga slišijo vsi člani volilnega odbora, ime, priimek in poklic, v mestih, kjer je več volišč, pa tudi svoje stanovanje. — Ako volilca v volilnem odboru ne pozna, ga predsednik odbora, ko se je prepričal, da je volilec vpisan v volilni imenik, vpraša, ali je res oni, pod čigar imenom se je javil h glasovanju, ter ga opozori na zakonite posledice, če bi glasoval na tuje ime; če volilec potrdi, da je on tisti, pod čigar imenom se je javil h glasovanju, se mora o tem neznanem volilcu sestaviti zapisnik, v katerega se zabeleži njegov osebni popis, kakor tudi ulica in številka stanovanja. Predsednik ima pravico odrediti, da se tak neznan volilec tudi takoj fotografira. Ako tak neznan volilec na zahtevo odbora o svoji identiteti ne predloži dokazil, ki bi bila po presoji odbora zadostna, ga odbor ne sme pripustiti h glasovanju. Ako se v volilnem odboru glede volilca pojavi dvom o njegovi identiteti, mora odbor odločiti z večino glasov, ali se tak volilec pripusti h glasovanju ali ne.

Predsednik ali eden izmed članov volilnega odbora mora vsakemu volilcu, preden ga pripusti h glasovanju, glasno povedati,

Ko je oče prišel v hišo, je pa videl, da ima njegov najmlajši sin tiste reči, ki so bile dane v stavo. Oče je precej šel kralju povedati, da ima njegov najmlajši sin prstan, jabolko in venec. Kralj mu je rekel, naj pride sin k njemu. Oče gre domov, fantu pove, naj gre h kralju, fant pa reče: „Le pojdite kralju povedati: Kakor je njemu daleč od mene, tako je meni do njega.“ Oče gre kralju povedati, kaj je rekel sin. Ko mu pove sinov odgovor, zavzame se kralj in ukaže najlepšo kočijo napreči in s seboj vzame lepo prinčevsko obleko. Ko pride do tiste hiše, bil je fant za pečjo in je z mačkami oral. Kralj vpraša očeta, kje je tisti fant, ki ima prstan, jabolko in venec. Oče pokaže za peč in kralj reče: „Tako, ti imaš?“ Fant pravi: „Mislim, da imam!“ in pokazal je tisti zlati prstan, zlato jabolko in zlati venec. Potlej ga je kralj oblekel v lepo prinčevsko obleko, katero je prinesel s seboj in potlej mu je rekel: „Sedaj pojdeš pa z menoj!“ Fant je rekel: „Že grem, toda drugače ne, da vzamem mačke s seboj. Maček ne pustim, dokler bom na svetu.“ Kralj mu reče, naj jih vzame. Pa je pobral mačke v torbo in jih vzel s seboj. Ko pridejo do grajščine, vede ga kralj gori. Kraljičina je bila pa prežalostna, ko je dobila tega buteljna. Fant je rekel: „Tukaj imate kar špicaste peči; kako bom pa z mačkami oral?“ Naglo so mu morali plano peč pozidati, da je potlej z mačkami oral. Drugi so se mu pa smejali in ga imeli za norca.

(Konec sledi.)

katero ali čigavo kandidatno listo predstavljajo glasovalne skrinjice. Ako volilec ni vešč čitanju, mu mora na njegovo zahtevo predsednik ali član odbora prečitati vsa imena na kandidatnih listah. Ako se vse to ne zgodi, ima vsak član odbora pravico, da temu ugovarja in da, ko se glasovanje izvrši, zabeleži v zapisnik protest zoper nepravilno postopanje odbora. — Vsak predstavnik liste ali njegov namestnik ima pravico volilcu povedati, kateri stranki ali politični skupini pripada ta ali ona kandidatna lista ali skrinjica.

Predsednik dá volilcu, preden ta prične glasovati, eno kroglico; ko volilec prejme kroglico, jo dene v desno roko, zapre roko in gre s tako zaprto roko od skrinjice do skrinjice po vrsti, vtakne v vsako skrinjico roko, kroglico pa pri tem spusti v ono skrinjico, na kateri je prilepljena ona kandidatna lista, za katero hoče glasovati. Ko potegne roko iz poslednje skrinjice, jo mora vpričo vseh odpreti, tako da lahko vidi vsakdo, da nima več kroglice v njej in da je glasoval. Ves čas, dokler volilec glasuje, morajo predsednik in člani volilnega odbora paziti na to, da volilec ne dene kroglice v drugo roko in je ne odnese s seboj.

Oni volilec, ki zaradi tehtne hibe ne bi mogel glasovati tako, kakor je povedano v tem členu, ima pravico pred volilni odbor privedi pooblaščenca, da namesto njega odda glas. O tem mora sklepati volilni odbor ter sklep zabeležiti v zapisnik.

Člen 70.

Na dan volitev, na dan pred volitvami in dan po volitvah je prepovedano točiti ali kakorkoli dajati alkoholne pijače. To prepoved mora občinski urad razglasiti.

Člen 94.

(Kazen za darila ali obljube volilcem.)

Kdor dá ali obeta volilcu darilo ali mu ponudi ali obeta mesto v javni ali zasebni službi, da ga zavede, da podpiše kandidatno listo ali je ne podpiše, ali da že dani podpis nanjo prekliče, ali da za izvestno kandidatno listo glasuje ali ne glasuje, se kaznuje z zaporom do enega leta in v denarju od 30 do 500 dinarjev.

Prav tako se kaznuje tudi volilec, ki sprejme darilo ali pa si ga dá obljubiti za to.

Člen 98.

(Kazen za več nego enkratno glasovanje.)

Volilec, ki glasuje več nego enkrat pri enih volitvah, se kaznuje v denarju od 50 do 500 dinarjev ali z zaporom od 1 do 6 mesecev.

Člen 99.

(Kazen, če kdo voli namesto druge osebe.)

Kdor glasuje ali pa se prijavi h glasovanju namesto drugega in pod njegovim imenom, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do enega leta.

Člen 100.

(Volilec mora roko poriniti v vse skrinjice.)

Volilec, ki noče glasovati v vsako skrinjico ali glasuje javno ali kakorkoli namenoma krši tajnost pri glasovanju, se kaznuje v denarju od 10 do 100 dinarjev.

Če kdo samo govori ali pripoveduje, da je glasoval za koga, se to ne smatra, da bi prekršil tajnost glasovanja.

Člen 102.

(Kazen za nedostojno vedenje na volišču.)

Volilec, ki se pri glasovanju vede nedostojno ali po glasovanju vkljub opominu predsednika volilnega odbora ne odide iz poslopja, v katerem se glasuje, se kaznuje z zaporom od enega do šest mesecev ali v denarju od 300 do 2000 dinarjev.

Takega volilca mora predsednik volilnega odbora odpraviti z volišča na zahtevo kateregakoli člana volilnega odbora ali predstavnika kandidatne liste ali upravičenega volilca; to se mora zapisati v volilni zapisnik.

Prav tako se kaznuje tudi oni, ki pride na volišče, pa ni vpisan v končno potrjeni abecedni volilni imenik, ako ne odide vkljub opominu pristojnih oseb.

Člen 103.

Kdor razžali volilni odbor ali kateregakoli njegovega člana, se kaznuje z zaporom od 30 dni do 6 mesecev.

Člen 104.

Kdor dejansko napade volilni odbor ali kateregakoli njegovega člana, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do dveh let, ako ni dejanje tako, da se kaznuje po kazenskem zakonu in z večjo kaznijo.

Člen 105.

Kdor pride na volišče z orožjem ali z orodjem, porabnim za boj, se kaznuje z zaporom op enega meseca do enega leta. Predsednik volilnega odbora mora vsako tako osebo takoj spraviti z volišča. To velja tudi za vse one državne ali samoupravne uslužbenke, ki po službeni dolžnosti nosijo orožje, ako pridejo na volišče z orožjem, razen če so poklicani za vzdrževanje reda po členih 56. in 74. tega zakona.

Člen 106.

(Nedovoljena agitacija).

Kdor na volišču zaradi agitacije raznaša lažnive vesti ali vsiljuje slike, plakate in druga sredstva za agitacijo, se kaznuje z zaporom od dveh do šestih mesecev.

Prav tako se kaznujejo tudi oni, ki bi z vpitjem ali pretnjami ovirali volilni odbor ali posamezne volilce pri njih delu.

Vsako tako osebo mora predsednik volilnega odbora odpraviti z volišča uradoma ali na zahtevo kateregakoli člana volilnega odbora ali predstavnika kandidatne liste ali volilca, ko se prepriča, da se je dotična oseba pregrešila zoper prepis tega člena; to se mora tudi zapisati v volilni zapisnik.

Člen 108.

(Kako se kaznujejo goljufije?)

Kdor namenoma pokvari, uniči ali odnese katerokoli listino o volitvah ali katerikoli predmet, ki služi za volitve, ali kdor pokvari število glasov, dajaje, odjemaje ali kako drugače, se kaznuje z zaporom od enega do pet let in z izgubo državlanske časti. Tukaj se kaznuje tudi poizkus.

Prav tako se tudi kaznuje stražnik, ki je določen po členih 57. in 74., da čuva volilno poslopje, ako dopusti, da kdo iz tega poslopja stori katero izmed prej navedenih dejanj.

Člen 109.

(Določbe za člane vol. odborov).

Člani volilnega odbora, razen predstavnikov kandidatnih list in njih namestnikov, ali določeni zapisnikarji ali pomočniki, ki jim je priobčeno, da so odrejeni, ako ne pridejo ob določenem času na to svojo službo ter ne morejo opravičiti svojega izostanka, ali pa po prihodu brez opravičenih razlogov opuste svoj posel ali nečejo podpisati zapisnikov o volitvah ali pooblastil izvoljenim poslancem, se kaznujejo z zaporom od treh mesecev do enega leta in v denarju od 1000 do 3000 din.

Istotako se kaznujejo tudi oni, ki so po državnem odboru določeni za predsednike volišč, ako ne pridejo ob določenem času na določeni kraj ter jih ni državni odbor odvezal, niti se ne morejo sklicevati na nepremagljive vzroke, ki so jih ovirati priti na določeni kraj.

Člen 113.

(Kazen za točenje alkoholnih pijač).

Kdor zoper predpis člena 70. toči ali kakorkoli daje alkoholne pijače, se kaznuje z zaporom od 15 dni do 6 mesecev in v denarju od 100 do 500 dinarjev.

Gospodarstvo.

Novi živinski potni listi so izšli s srbskim, hrvatskim in slovenskim besedilom. Prodajali se bodo po 1 K 20 v, 88 v in 56 v.

Za žganjekuho je treba vzeti pri pristojnem oddelku finančne straže tiskovino (cena 1 K), ki se izpolni in da potrditi pri županstvu. Kadar se izpolnjena pola vrne, določi finančna straža dan in dobo prosti kuhi.

Kraški teran (črno vino) je letos tako sladek, kakor ni bil že od leta 1874.

Vinski davek, ki znaša 32 K na hektoliter, ne bo zadel pridelovalca, temveč se bo pobiral šele po prodaji. Obdačeni bodo torej le pivci. Krivična pa je določba, da imej pridelovalec le gotovo količino vina za svojo porabo neobdačeno. Naši poslanci bodo odločno zahtevali, da se ta naredba popravi tako, da bodi kmet oproščen davka na vse vino, kar ga ne proda.

Trošarina na vino. Veletržec Kajfež v Kočevju prorokuje, da bo nova trošarina prinesla državi izgubo, ker bo treba nastaviti oelo vrsto novih uslužbencev. Zato predlaga, naj se namesto trošarine zopet uvede zakup užitnine, pri čemer bi se lahko gostilničarji odkupili. Zakup naj bi se oddal gostilničarskim zadrugam.

Kriza za vinsko trgovino. Češkoslovaška je zabranila uvoz našega vina, ker je naša država odklonila češko zahtevo zaradi uvoza piva v našo državo. Ker je tudi Avstrija za naše vino zaprta, grozi naši vinski trgovini kriza.

Letošnja žetev v Jugoslaviji je po uradnih izkazih sledeča: pšenice 132.897, rži 20.473, ovsa 46.059, ječmena 39.315 vagonov.

Preveč krompirja, fižola in zelja imajo baje na Hrvatskem in v Slavoniji. Tovarne za špirit ne kupujejo krompirja, ker imajo že itak prevelike zaloge špirta, ki ga vsled previsoke trošarine ne morejo prodati. Najbrže je vse skupaj zopet le manever špekulantov in verižnikov.

Izvoz živine in poljskih pridelkov iz Prokurja je sedaj za vso Jugoslavijo popolnoma prost.

Hercegovinskega tobaka bo letos okrog 20.000 kvintalov, ker odgovarja vrednosti 80 milijonov kron.

Letošnji vinski pridelek cenijo v Italiji na 42 milijonov hektolitrov t. j. na 7 milijonov čez normalo.

Žetev na Francoskem izkazuje 62 milijonov meterskih stotev krušnega žita. Tako dobre letine tam že od leta 1914. niso imeli.

Poraba divjega kostanja. Zasnaženje suk-nene in volnene obleke je sad divjega kostanja boljši kot vsako milo. Olupljen kostanj je treba je treba kuhati toliko časa, da postane vode sluzasta. S to vodo in s krtačo se odstranijo vsi madeži, ako le niso preveč zastareli.

Kako primoramo kokoši, da podo "pozimi nesle. Dr. Becker Benensen trdi v nemškem listu „Deutsche tierärztliche Wochenschrift“ št. 10. da je mogoče kokoši odvaditi lenobe v zimskih mesecih in jih primorati, da neso tudi od meseca oktobra do meseca februarja brez presledka, kakor poleti. Kokoši ne neso pozimi zato, ker se le od štirih popoldne do osmih zjutraj v kurnici, ne da bi se jih med tem časom krmilo. Ker kokoši želodec ni urejen tako, da bi kokoš izhajala s hrano do 16 ur, zato perutnina tako močno opeša, da ne moremo od nje zahtevati jajc. Temu se odpomore, ako se kurnica ponoči razsvetli in kokoši nakrmijo. Perutnina se na ta način krmljenja hitro navadi in nese enakomerno kakor v poletnih mesecih. Ob dolgih nočeh jo je treba krmiti dvakrat. Tudi pitanje perutnine se na ta način znatne pospeši. Kdor ima v hiši električno razsvetljava, ta naj jo poizkusi vpeljati še v kurnico in naj v svrhu, da nakrmi perutnino, vstane dvarat ponoči. Pač poizkusa vredno!

Trsno listje kot krmilo. Dokler je trsno listje še zeleno, ni slabo krmilo za živino, ker ima nekako isto vrednost kakor srednjedobro seno. Čim mlajše je listje, tem več je vredno za pokrmljenje. Če je pa trsno listje že izpremenjeno, če ni več zeleno, ali je celo že suho, potem pa njegova krmilna vrednost ni znatna, ker se je večina hranilnih snovi vrnila že v trto. Če je listje ob trgatvi še večinoma zdravo in lepo zeleno, se ga

vsled velikega pomanjkanja krme naravnost priporoča pokladati. Listje se pa sme šele po trgatvi obirati, drugače se kakovost vina oškoduje. Bakrene soli, ki se nahajajo v škropivu, res niso zdrave, vendar praktična izkušnja uči, da škropljeno listje po trgatvi živini ni tako škodljivo, kakor bi se moglo domnevati. Bakrenih soli je namreč takrat na listju že jako malo, ker jih je dež že izpral in pretvoril v manj škodljive spojine. Obiriranje listja po trgatvi res ne prija trtam, ker les slabeje zori, a ta škodljivost je po trgatvi tako neznatna, da se nanjo ni treba ozirati, ker je nasprotno korist, ki se jo ima od pokladanja listja živini, neizmerno večja.

Dopisi.

Mestni kino Ptuj. V petek, dne 22. oktobra ob pol 7. in pol 9. uri, v soboto, dne 23. oktobra ob pol 7. in pol 9. uri, v nedeljo, dne 24. oktobra ob pol 4., pol 7. in pol 9. uri kino predstave Živa-mrtva, velepomembna rodbinska atrakcija, drama v 5 dejanjih od Roberta Wienea. V glavni vlogi toliko uboževana Henny Porten. Grozna železniška nesreča in rana smrt glavne junakinje, katera se prostovoljno loči od življenja. Kot nameček šaljiv prizor Igrajoče mačke. Pri predstavi igra Ptujška mestna godba. Udeležite se krasnih predstav! Predprodaja vstopnic v petek od 2. do 4. ure popoldne. Ravnateljstvo Mihael Murko.

Kino in dijaki. § 11, odst. 5 Disciplinarnega reda za srednje šole in učiteljska se glasi: „Pohajati kinematografske predstave, ki niso uradno dovoljene za mladino, je vsem učencem strogo prepovedano.“ To v vednost starišem in vodstvu kina, da ne bo neljubih posledic. Gimnazijsko ravnateljstvo.

Prispevajte z darovi za javno tombolo, ki jo priredita podružnici C. M. družbe.

Dijaška kuhinja v Ptuj. Ob pogrebu preč. g. gvardijana je nabral prof. A. Kolarič za Dijaško kuhinjo 284 K, za kateri dar se odbor Dijaške kuhinje vsem darovalcem iskreno zahvaljuje.

Ciril in Metodovi družbi je darovala na prošnjo po našem uredniku velerodna gospa grof. Ana Marija pl. Herberstein 3 „kamene“ v znesku 600 K, ki so se razdelili na polovico, tako, da je dobila ženska podružnica CMD v Ptuj 300 K in moška podružnica v Ptuj 300 K. Iskreno se zahvaljujemo darovalki za dar. Bevskačočega dopisnika „Nove Pravde“ pa prosimo, da napade go. darovalko in prošnjika zopet s kakim puhloglavim dopisom.

Štenografski kurz. G. prof. Alič se je na prošnjo izjavil pripravljen podučevati v zimskem tečaju po dveh večernih urah na teden stenografijo, ako se prijavi dovolj udeleženk in udeležencev. Prijave sprejema uprava „Ptujškega lista.“

I. umetniška razstava v Mariboru, ki se otvori začetkom meseca decembra, je zbudila v javnosti veliko zanimanje. Do sedaj se je priglasilo že veliko število slikarjev. Termin za priglasitev je bil določen do 20. oktobra t. l.; sedaj pa opozarjamo vse slikarje in kiparje, da se je podaljšal do 27. t. m. Vse prijave je pošiljati na naslov: prof. Viktor Cotič, Maribor, Maistrova ulica 17/III.

Politične vesti.

Dr. Brejc v Beogradu. Deželni predsednik Slovenije, dr. Brejc, je odšel v Beograd, da tam poroča o razpoloženju v Sloveniji, zlasti z ozirom na dogodke na Koroškem. Dr. Brejc je izročil tudi regentu obširno spomenico, v kateri dokazuje, kako je plebiscitna komisija delovala v korist Avstrije, da pa se ni ozirala na noben ugovor Slovencev.

Lopovščine ob glasovanju na Koroškem prihajajo na dan. Za nemško Avstrijo so glasovali ljudje, ki niso bili nikaki Korošci, devali so v kuverto po več nemških glasovnic,